

добросердечністю домагається Єлька щастя. Різким контрастом зображуються Жанна та Ера, які нарешті обрали коханцями озлобленого анархіста та колишнього в'язня.

Навіть одруженим жінкам, які не покидають родинного вогнища, не завжди ведеться краще в романі. Стара вдова Шпачиха, підмовлена Лободою, показує Єльці свої синці та вималює переваги одруження з амбіційним партійцем: "Тут діло надійне, дитинко. Цей як візьме, то на весь вік, до іншої не перекинеться, бо в них там за це... б'ють! При його службі не розгуляєшся. В машині їздитимеш на базар і з базару, клунків не тягатимеш, що аж очі з лоба вилазять! ... Дівоча пора коротка, незчуєшся, як уже й переросток, молодших вибирають... *А без чоловіка, ой, наспотикаєшся в житті!*" (125, підкреслення моє. — К.Ш.). Свої слова вона підтверджує прикладом шлюбу Віруньки з партійцем: "І справді шанує, жаліє дружину, відколи побралися, ще й *ні разу руки на Віруньку не підняв*, хоча вдачі гарячої, забіякуватої... "Бережи здоров'я, Віруню, і на внуків. Ще й їх треба буде колихати" (131, підкреслення моє. — К.Ш.). Та крізь ствердження їхнього вдалого подружжя пробивається похмуре нагадування загального еталону ставлення до жінок. Іванові коментарі про них розкривають суспільний контекст роману. "День минув нормально: були співи, й веселощі, й ревнощі, бо де жінки вплутаються, без цього ж не обійдеться" (219). Інші чоловічі герої роману теж діляться судженнями про жінок. Обруч зневажливо запитує Жанну про її майбутніх чоловіків: цинічний Ромця Орлянченко ("вони самі не люблять, щоб їх ідеалізували, їх більше влаштує, коли ми дивимось на них по-земному") (62) сентиментальний у поглядах на шлюб: "тільки знайду достойну особу — і все: замикаюся у привату, іду в інтим" (96). А Микола шанобливо кланяється братовій: "Жінки, по-моєму, перевищують чоловіків відвагою почуття і його красою... Коли я бачу жінку в любові, у святості чекання, мені хочеться вклонитися їй!" (11).

Через жіночі характери Олесь Гончар ще повніше досліджує цінності, про які йдеться в романі. Тканина дій роману тчеться із залищань та страждань, шлюбу та розлучення, материнства й удівства, дружби й розставання — і все це стається в тіні собору. Через радощі і труднощі жіночих персонажів роман Гончара балансує між ревними пошуками ідеалів та похмурою тогочасною дійсністю.

Наші презентації

Світлана Брижицька. Життя і слово українця для українців. Тарас Шевченко і становлення національної ідентичності українців за матеріалами книг вражень на його могилі 1896—1926 рр. Монографія. — К.: Задруга, 2006. — 294 с.

У монографії авторка звернулася до одного з маловивчених історичних джерел — "Книги вражень могили Тараса Шевченка", започаткованої 1896 р. Вона проаналізувала записи в книжці за 1896—1926 рр. й показала процеси трансформації національної свідомості відвідувачів могили — українців, охарактеризувала також складові національної ідентичності та особливості її проявів. "У дорозі до Шевченка" у кожного свій шлях, і записи відвідувачів дають можливість в історичному контексті побачити картину життя ще через одне "історичне вікно" — особисті переживання людей, котрі відвідали могилу й залишили свої сповіді.

С.С.